

Ons zomaar wegzetten als dramaqueens is populistisch

FETijd, Augustus 27, 2020

Nu de coronacijfers weer dalen, klinkt de kritiek steeds luider op de experts die de regering bijstaan. De topeconoom Mathias Dewatripont is not amused. 'Het is goed de zaken te evalueren, maar laten we serieus blijven.'

Hoezeer de experts het moeten ontgelden, werd donderdag nog eens duidelijk toen bleek dat ondernemer Rudi De Kerpel, gesteund door vijf andere entrepreneurs, de viroloog Marc Van Ranst heeft gedagvaard. De zes zijn van mening dat Van Ranst 'onnodig grote economische en maatschappelijke schade' heeft aangericht met zijn uitspraken. Vooral zijn oproep deze zomer om niet naar Antwerpen te komen stuit de ondernemers tegen de borst.

Het nieuws over Van Ransts dagvaarding kwam een dag nadat een veertigtal geneeskundige specialisten, advocaten en economen het Belgische coronabeleid met de grond gelijk hadden gemaakt in een striemende open brief.

Behalve de gezondheidseconoom Lieven Annemans en de economen Geert Noels en Stijn Baert stelt een reeks - vooral Franstalige - specialisten de legitimiteit in vraag van de experts die de regering adviseren. Te veel beslissingen hebben een ongefundeerde wetenschappelijke basis, klinkt het. Ook stellen de critici dat de economische kostprijs van de maatregelen niet in verhouding staat met hun effect. 'Nooit eerder werd zoveel geld geïnvesteerd om zo'n beperkt aantal levens te redden.'

Merkel vs. Trump

Mathias Dewatripont, de topeconoom die sinds april deel uitmaakte van de GEES, de groep van experts die belast was met de exitstrategie, is 'not amused'. 'Ik lees heel veel ideeën in die open brief', zegt de ULB-professor. 'Maar de kritiek dat België veel te streng is... allez. Daar moeten we mee opletten. We waren de voorbije maanden minder streng dan Italië, Spanje

of Frankrijk. Een van de lessen uit de crisis is dat landen die beroep deden op experts het er beter vanaf brachten. Vergelijk Duitsland en Angela Merkel eens met de VS en Trump.'

We pakten de zaken wel strikter aan dan Nederland, om over Zweden te zwijgen.

Dewatripont: 'Ik stel vast dat Zweden het economisch niet zo veel beter doet dan België. België is een kleine en open economie die in het midden van een wereldwijde recessie zit. Het is moeilijk om te berekenen in welke mate de maatregelen de economische krimp hebben veroorzaakt en in welke mate de globale recessie daarvoor verantwoordelijk is. Wil men dat wetenschappelijk analyseren? Laten we beginnen. Maar de critici moeten een beetje serieus blijven.'

Dat is niet het geval?

Dewatripont: 'Wat ik lees, is op het randje van populisme. Onze legitimiteit wordt in vraag gesteld, terwijl alle experts die deel uitmaakten van de GEES een indrukwekkend palmares hebben. Erika Vlieghe en Marc Van Ranst hebben heel veel expertise over epidemieën, Pierre Wunsch is gouverneur van de Nationale Bank. De academische expertise van de biostatisticus Niel Hens is enorm, en Marius Gilbert en Marc Van Ranst zijn duizenden keren geciteerd in wetenschappelijke literatuur. En ikzelf ben ook niet gekozen omdat ik een partijkaart van de PS heb, hé. Ik werd geselecteerd omdat ik met andere wetenschappers in Nature Medicine een artikel schreef over hoe we ons moeten voorbereiden op een lockdownxi

De ondertekenaars van de open brief eisen kleinere, multidisciplinaire werkgroepen. Dat is volgens u niet aan de orde?

Dewatripont: 'Ik zou graag zien welke alternatieven ze precies voorstellen. Bij de GEES werkten we al gedeeltelijk zo. Met Johnny Thijs was ik verantwoordelijk voor de mobiliteitswerkgroep en praatte ik volop met toplui van De Lijn, de NMBS en academische experts. Het is niet zo dat we alles zomaar zelf bedachten. En uiteindelijk namen de politici de beslissingen.'

'Ik respecteer dat men niet akkoord gaat met onze aanpak. We hebben sommige zaken goed en andere minder goed gedaan en moeten ons afvragen hoe we beter kunnen doen. Het is goed de zaken te evalueren, maar nu lijkt het alsof alle genomen maatregelen slecht zijn en alleen de critici de juiste antwoorden hebben. Dat doet denken aan de toon van de brexiteers.'

De focus op Covid-19 is niet langer redelijk, zeggen de ondertekenaars van de open brief. De maatregelen worden verlengd om te vermijden dat iemand besmet wordt met een virus dat volgens hen niet gevaarlijker is dan een seizoensgriep

Dewatripont: ‘Daar ben ik niet mee akkoord. We zijn geen dramaqueens, maar we moeten onder ogen zien dat het risico op een tweede golf erg groot is. Op basis van de cijfers van de vorige acht epidemieën in de VS zie je dat de tweede golf telkens dodelijker was dan de eerste. Dat moeten we vermijden. Ons beste relanceplan is vooralsnog het virus doden.’

Intussen lijkt iedereen coronamoe.

Dewatripont: ‘Dat is zo. Eerst deed iedereen dit af als een griepje, daarna kwam de lockdown. En toen de cijfers daalden, wilde iedereen daar zo snel mogelijk uit. Nu het na de moeilijke zomer weer de goede richting lijkt uit te gaan wil iedereen zo snel mogelijk weer naar normaal. Maar ik vrees dat we weer te snel gaan. Straks gaan de scholen open en wordt het weer slechter. De publieke opinie lijkt wel de beurs, met geregeld extreme schommelingen